

9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 3 · Kitapçık B · Sevgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 7 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TDE2.2 “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
- TDE4.3 Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme

1.

15 puan

Eski evimizden taşınırken annem mutfaktaki çatlak tahta kaşığı atmadı. "Yenisini alırsınız." dedim. "Yenisini alırsınız ama bu kaşıkla otuz yıl çorba karıştırdım." dedi. O gün anladım ki bazı eşyalar yalnızca kullanılmaz, yaşanır. Fabrikadan çıkmış binlerce kaşıktan biridir o; ama bizim evin kokusunu, bayram sabahlarını, hastalık gecelerinde pişen çorbaları bilen tek kaşık odur. Belki de bir eşyayı değerli kılan fiyatı değil, üzerinde biriken zamandır. (Özgün deneme)

Bir öğrenci bu deneme için aşağıdaki notları almıştır.

	Deneme notlarım
1.	Yazarın düşüncesi: Eşyaların değeri fiyatlarındadır.
2.	Örnek: Annenin çatlak tahta kaşığı atmaması.
3.	Anlatım: Samimi, konuşur gibi; kişisel yaşantıyla başlıyor.
4.	Son cümle: Denemenin ana düşüncesini özetliyor.

a) Öğrencinin notlarından biri yanlıştır. Yanlış notu belirtiniz ve metinden kanıt göstererek düzeltiniz. (8 p)

b) "Bazı eşyalar yalnızca kullanılmaz, yaşanır." cümlesinin anlamını açıklayınız. (5 p)

c) Yazarın denemeye kişisel bir yaşantıyla başlamasının okur üzerindeki etkisini yorumlayınız. (2 p)

2.

10 puan

Annemin elleri sabah ekmeğidir;
Sıcacık, kokulu, bölüşülen.
Annemin sesi akşam rüzgârıdır;
Dağınık evi bir araya toplayan.
(Özgün metin)

a) Şiirin ana duygusunu yazınız.

(5 p)

b) "Annemin elleri sabah ekmeğidir" dizesinde annenin ellerine hangi özelliklerin yüklendiğini açıklayınız.

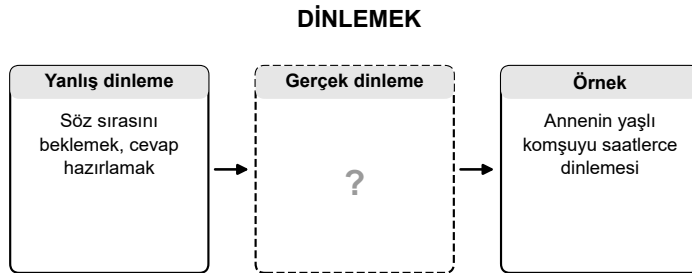
(5 p)

3.

15 puan

Konuşmayı hepimiz öğreniriz, dinlemeyi pek azımız. Çoğumuz karşımızdakini dinlerken aslında söz sırasının bize gelmesini bekleriz; o konuşurken biz cevabımızı hazırlarız. Oysa gerçek dinleme, cevap hazırlamadan ve yargılamadan karşımızdakinin sözüne yer açmaktır. Annem pazar akşamları balkonda yaşlı komşumuzu saatlerce dinlerdi, tek kelime etmeden. Bir gün neden hiçbir şey söylemediğini sordum. "O öğüt istemiyordu, kulak istiyordu." dedi. Söz bir köprünün bir yakasıysa dinlemek öteki yakasıdır; biri olmadan köprü kurulmaz. (Özgün deneme)

Aşağıdaki şema bu denemenin düşünce yapısını göstermektedir.

a) Şemadaki boş kutuya gelmesi gereken düşüncüyü denemeden bularak yazınız.

(6 p)

b) Annenin "O öğüt istemiyordu, kulak istiyordu." sözünün anlamını ve bu yaşantının denemedeki işlevini açıklayınız.

(9 p)

4.

15 puan

Bir söz söyledim, rüzgâr aldı götürdü,
Bir dağın ardında yankısı kaldı.
Bir söz söylemedim, içimde dondu;
Bir ömür boyu kalbimde ağrıdı.

(Özgün metin)

a) Şiirde söylenen söz ile söylenmeyen söz arasında kurulan karşıtlığı açıklayınız.

(9 p)

b) "İçimde dondu" ifadesinin şiirdeki anlamını yorumlayınız.

(6 p)

5.

15 puan

I. metin:

Ben gelmedim dava için,

Benim işim sevi için.

Dostun evi gönüllerdir,

Gönüller yapmaya geldim.

(Yunus Emre, 13-14. yüzyıl; kamu malı. dava: kavga, çekişme; sevi: sevgi)

II. metin:

Gönül yapmak, bir duvar örmekten zordur. Taşı taşın üstüne koyarsınız, duvar yükselir; ama kırılmış bir gönlü onarmak için önce dinlemeyi, sonra susmayı bilmek gerekir. Bugün hepimiz bir şeyler inşa etmenin peşindeyiz: daha büyük evler, daha hızlı yollar. Oysa insanın yapabileceği en güzel yapı, bir başkasının yüzündeki tebessümdür. (Özgün deneme)

a) İki metnin ortak temasını yazınız.

(3 p)

b) "Gönül yapmak" ifadesinin iki metinde kazandığı anlamı açıklayınız.

(8 p)

c) İki metin aynı düşüncüyü farklı biçimlerde anlatmaktadır. Bu farklardan birini belirtip okur üzerindeki etkisini açıklayınız.

(4 p)

6.

15 puan

Rüzgâr kapımı çaldı bu gece,
Uzak dağlardan haber getirdi.
Bir çobanın kavalını,
Bir annenin ninnisini getirdi.
Ben pencereyi açmadım;
Korktum, ya çocukluğumu da getirdiyse.
(Özgün metin)

a) "Getirdi" kelimesinin tekrarının şiirin anlamına ve ahengine katkısını açıklayınız.

(6 p)

b) Şairin son iki dizede pencereyi açmamasının nedenini ve şairin ruh hâlini yorumlayınız.

(7 p)

c) Şiirin temasını yazınız.

(2 p)

7.

15 puan

Akşam deniz kıyısında
Güneş bir nar gibi çatladı.
Martılar kanadında kızıl,
Dalgalar kıyıya yorgun yattı.
Bir kayık döndü limana,
Ağlarında gümüş bir gün.
(Özgün metin)

Bu şiiri, şiirin havasını koruyarak 5-7 cümlelik bir betimleme paragrafına dönüştürünüz. Paragrafınızda en az üç farklı duyuya ait ayrıntı, şiirdeki benzetmeyi ("nar gibi") ve kendi bulduğunuz yeni bir benzetmeyi kullanınız.

(15 p)